

กำนันผู้ใหญ่บ้านที่พึงประสงค์ในทศวรรษใหม่*

THE DESIRABLE VILLAGE CHIEF AND HEADMAN IN THE NEW DECADE

พระ ไตรเทพ เอี่ยมศรีวงศ์

Phra Traithep Lamsriwongsa

เกษภา ผาทอง

Ketsada Phathong

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University, Thailand

E-mail: nuknikbeboy@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้แสดงให้เห็นว่าความเจริญรุ่งเรืองของวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่ในสังคมไทยส่งผลให้การเจริญเติบโตของคนไทยมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะกำนันผู้ใหญ่บ้านก็มีบทบาทในการเข้ามาพัฒนาชุมชนของสังคมไทยให้ดียิ่งขึ้นดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงต้องมีความรู้ความสามารถในเชิงวิชาการความรู้ในการพัฒนาในด้านต่างๆรับรู้รับฟังความคิดเห็นของประชาชนตอบสนองความต้องการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงต้องมีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีหรือรองรับการเปลี่ยนแปลงของวรรณกรรมใหม่ๆที่จะนำเข้ามาพัฒนาให้หมู่บ้านหรือชุมชนของเราให้มีความเจริญรุ่งเรืองมากยิ่งขึ้นดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงต้องมีการปรับตัวหรือแสวงหาความรู้ด้านาจอหรือความเป็นผู้นำใหม่ๆเข้ามาเพื่อที่จะพัฒนาเยาวชนคนรุ่นใหม่ในโลกปัจจุบันได้กำนันผู้ใหญ่บ้านจึงต้องมีการศึกษาหาความรู้อยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นทางห้องสมุดหรือทางเว็บไซต์ต่างๆหรือเข้าไปอบรมทำให้กำนันผู้ใหญ่บ้านมีความรู้ความสามารถที่จะผู้นำเพื่อเข้ามาพัฒนาชุมชนหรือหมู่บ้านของตัวเองให้มีความรู้ความสามารถให้เท่าเทียมกับความต้องการของหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนอยู่ตลอดเวลาบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาชุมชนหรือเป็น

* Received 30 September 2022; Revised 20 December 2022; Accepted 28 December 2022

การพัฒนาองค์กรของรัฐหน่วยงานของรัฐให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปการเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ๆที่จะนำพาให้หมู่บ้านหรือชุมชนเจริญรุ่งเรืองขึ้นไปตามสถานการณ์ในโลกปัจจุบันให้เจริญรุ่งเรืองเท่าเทียมกับชุมชนอื่นๆกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงต้องมีการปรับตัวแสวงหาความรู้อยู่เสมอ

คำสำคัญ : กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ทศวรรษใหม่

Abstract

The objective of this article is to show the prosperity of environment culture in Thai society results in the growth of Thai people. Especially Subdistrict Headman and Village Headman, who play a role in developing communities in Thai society. Therefore, the Subdistrict Headman and Village Headman have to academic knowledge and development knowledge in various fields. They must listen to the public's opinions for meeting government organizations and private organizations. Therefore, the Subdistrict Headman and Village Headman must have technology knowledge or the new change literature supporting. It will be develop our village or community for being more prosperous. Accordingly, the Subdistrict Headman and Village Headman must adapt or seek knowledge, authority or new leadership for developing adolescent people in the world currently. The Subdistrict Headman and Village Headman must always have knowledge to find knowledge within the library or the various websites or attending the training. Making the Subdistrict Headman and Village Headman possess knowledge and ability. They would be a leader for developing their own community or village. The knowledge and ability would be equal to the government organizations or private organizations at all times. The Subdistrict Headman and Village Headman is an important part of

community development or as a development of government organizations. The government organizations progress increasingly. The search for new knowledge that will bring the village or the community to prosper in accordance current world situation. They will be as prosperous as other communities. Consequently, the Subdistrict Headman and Village Headman must always adapt themselves for seeking knowledge.

Keywords: Subdistrict Headman, Village Headman, New Decade

บทนำ

กำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นสถาบันหนึ่งที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนชาวไทยมาช้านานตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 เป็นต้นมาเป็นหน่วยงานที่คอยช่วยเหลือประชาชนคอยส่งเสริมให้ประชาชนได้อยู่ดีกินดีและยังคอยสนับสนุนช่วยเหลือหน่วยงานภาครัฐและเอกชนของแต่ละชุมชนให้ดีขึ้นยิ่งขึ้นดังนั้นบทบาทหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านจึงต้องมีความรู้ความสามารถในการที่จะนำพาให้ประชาชนหรือหน่วยงานภาครัฐและเอกชนได้ เพื่อที่จะได้นำไปพัฒนาชุมชนของตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้าไปเรื่อยๆ ดังนั้น ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบเจอคือกำนันผู้ใหญ่บ้านยังขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเกี่ยวกับการช่วยเหลือยังขาดจริยธรรมยังเห็นพวกพ้องของตัวเองเป็นหลักไม่ว่าจะได้รับการมาจากส่วนใดก็ตามกำนันผู้ใหญ่บ้านก็ไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาเหล่านั้นได้จึงส่งผลกระทบต่อชุมชนแก่ชาวบ้านอย่างมากทำให้ชุมชนไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆได้ในหลายๆเรื่องดังนั้นก็ปัญหาที่เกิดขึ้นจึงต้องรู้จักขนขวายหาความรู้ใส่ตัวเพื่อที่จะได้นำความรู้มาพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปนับได้ว่าการปกครองท้องถิ่นการบริหารงานแผ่นดินของประเทศไทยมีความสำคัญต่อชุมชนเป็นอย่างมาก (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ, 2546)

กำนันผู้ใหญ่บ้านที่พึงประสงค์ในทศวรรษใหม่ต้องมีความรู้หรือมีองค์ประกอบในหลายๆเรื่องเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดและยังคอยช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในหลายๆเรื่อง เพื่องานด้านต่างๆไม่ว่าจะเป็นการทะเลาะวิวาทกันของชาวบ้านต้องคอยไกล่เกลี่ยช่วยเหลือประณิชนอมให้ชาวบ้านได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านต้องมีความรู้ความสามารถในด้านการกระจายอำนาจหรือการวางแผนระบบ

ข้าราชการเป็นอย่างดีเพื่อที่จะได้ช่วยเหลือชาวบ้านอย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ชาวบ้านต้องการที่จะให้ช่วยกำนันผู้ใหญ่บ้านในศตวรรษหน้าต้องมีความกระตือรือร้นมีความเท่าเทียมกันมีความรู้ความสามารถในหลายๆเรื่องไม่ว่าจะเป็นเรื่องเทคโนโลยีหรือการพัฒนาหรือการวางแผนเหลืออีกหลายๆเรื่องก็ตามเพราะว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านจะต้องคอยช่วยเหลืองานอำเภอหน่วยงานข้าราชการไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลก็ตามผู้ใหญ่บ้านและกำนันจะมีบทบาทเข้ามาช่วยเหลือส่งเสริมหน่วยงานราชการแต่ละภาคส่วนได้เป็นอย่างดีดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านต้องมีความคิดมีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลาเพื่อที่จะได้นำพาลูกบ้านของตนเองไปสู่ความสุขได้ กำนันผู้ใหญ่บ้านจึงมีหน้าที่หลักสำคัญคือคอยช่วยเหลือบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้ชาวบ้านได้อยู่ดีกินดีมีการมีงานทำอย่างผาสุกตลอดเวลาดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงเป็นหน่วยงานที่อยู่คู่กับคนไทยมายาวนานเป็นหน่วยงานหรือคอยรับฟังคำสั่งจากอำนาจรัฐอีกครั้งหนึ่งดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงต้องมีความรู้ความก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลาจึงต้องรู้จักขนขวายหาความรู้จากแหล่งต่างๆเพื่อที่จะได้นำมาพัฒนาให้กับชุมชนได้มีความเจริญรุ่งเรืองต่อไปและยังเป็นหน่วยงานที่เป็นตัวแทนของข้าราชการอีกด้วยจึงต้องมีความรู้ความสามารถในการช่วยเหลือประชาชนที่ตัวเองรับผิดชอบอยู่ได้อย่างรวดเร็วดังที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้กำนันผู้ใหญ่บ้านจึงเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานราชการที่คอยช่วยเหลือและคอยรับฟังคำสั่งจากหน่วยงานข้าราชการหรือกระทรวงมหาดไทยโดยตรงเพื่อที่จะได้นำมาบอกเล่าต่อให้กับชาวบ้านได้รับรู้ถึงข้อมูลข่าวสารที่จะได้รับจากหน่วยงานราชการหรือองค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาลต่างๆที่ได้รับมอบหมายงานนั้นๆโดยพื้นฐานของกำนันผู้ใหญ่บ้านต้องมีความรู้เกี่ยวกับการปกครองการกระจายอำนาจหรือประชาธิปไตยเพื่อที่จะได้บอกกล่าวเล่าต่อให้กับชาวบ้านได้รับรู้รับฟังถึงระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้ดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงต้องมีความรู้ในระดับการ (ดำรง สุนทรศารทูล, 2534)

ปกครองขั้นพื้นฐานอยู่ตลอดเวลาเพื่อที่จะได้นำความรู้สิ่งใหม่ๆมาให้ชาวบ้านได้รับรู้รับฟังอยู่ตลอดเวลาอีกทั้ง กำนันผู้ใหญ่บ้านยังมีความใกล้ชิดอยู่กับพุทธศาสนาจึงต้องน้อมนำเอาหลักคำสอนของพุทธศาสนาไว้เป็นเครื่อง เตือนสติเตือนตัวเองอยู่ตลอดเวลาให้ตั้งมั่นอยู่ในคุณธรรมและคอยส่งเสริมสถาบันพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นต่อไปเพราะว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านจะเป็นส่วนหนึ่งในการขยายกระจายเผยแผ่พุทธศาสนาพุทธศาสนิกชนให้ได้รับรู้รับฟังถึงคุณธรรมต่างๆของพุทธศาสนาและยังเป็นกำลังสำคัญของพุทธศาสนาให้เจริญงอกงามยิ่งขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาความเป็นมาของผู้ใหญ่บ้านต้องการศึกษาแนวคิด

เกี่ยวกับผู้นำชุมชน ต้องการศึกษาคุณลักษณะที่ดีของกำนันผู้ใหญ่บ้านเพื่อวิเคราะห์ความเป็นมาและการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านตำแหน่งกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นตำแหน่งที่อาสาเข้ามาพัฒนาชุมชนดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงต้องมีจิตใจที่เป็นกุศลดีงามมีคุณธรรมประจำใจจะเห็นได้ว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านอยู่คู่กับคนไทยมานานเป็นหน่วยงานอีกอย่างหนึ่งของคนไทยที่คอยช่วยเหลือหน่วยงานข้าราชการคอยกำบังบาปัดทุกข์บำรุงสุขคอยส่งเสริมให้หน่วยงานราชการได้มีความเจริญรุ่งเรืองมากยิ่งขึ้นเป็นหน่วยงานที่รับงานจากกระทรวงมหาดไทยหรือข้าราชการ (ดำรง สุนทรศารทูล, 2534)

ประวัติและความเป็นมาของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชการที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้มีการแก้ไขปรับปรุงการจัดระเบียบการปกครองของราชอาณาจักรไทยครั้งสำคัญ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการปกครองระดับหมู่บ้านและตำบลนั้น ได้มีการทดลองตั้งผู้ใหญ่บ้านและกำนันขึ้นปกครองหมู่บ้านและตำบลเป็นครั้งแรกที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ.2435 ทั้งนี้ เพื่อศึกษาปัญหาและหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการจัดการปกครองหมู่บ้านและตำบลใหม่นี้มีลักษณะแตกต่างจากเดิมหลายประการ โดยเฉพาะในด้านการบริหารซึ่งปรากฏในเนื้อหาจดหมายของพระยามหาอำมาตยาธิบดี (เส็ง วิริยะศิริ) ครั้งยังเป็นหลวงเทศาภิตรวิจารณ์ ผู้ได้รับมอบหมายให้ทดลองตั้งผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ความว่า ในขั้นต้นทำบัญชีสำมะโนครัวบ้านที่จะจัดเป็นหมู่บ้านและตำบลก่อน เสร็จแล้ว จึงลงมือจัดการตั้งผู้ใหญ่บ้าน กำนันต่อไป คือ ไปจัดรวมครัวที่เป็นเจ้าของบ้านใกล้เคียง ติดต่อกันราว 10 เจ้าของเจ้าของหนึ่งจะมีเรือนที่หลังก็ตามรวมเข้าเป็นหมู่บ้าน แล้วเชิญเจ้าของบ้านมาประชุมกันในวัด พร้อม ด้วยราษฎรอื่น ๆ

เมื่อถามทราบว่ามีผู้ใดเป็นเจ้าบ้านแล้วก็ให้มาร่วมกันขอให้เลือกกันในกลุ่มของเขาที่มา ประชุมว่าควรจะให้ใครเป็น "ผู้ใหญ่บ้าน" สังเกตดูเขาตรึงตรองกันมาก ขูขิบปรึกษาหารือกัน เห็นจะเป็นด้วยเรื่องเกรงใจกัน แต่ในที่สุดก็ได้ความเห็น โดยมากกว่าใครในพวกของเขาที่มา ประชุมนั้น ควรจะเป็นผู้ใหญ่บ้านแล้วข้าพระพุทธเจ้าก็เขียนใบตั้งชั่วคราว ให้เขาถือไว้จนกว่า จะได้มีการหมายตั้งออกให้ใหม่ตามทางราชการ

เมื่อได้จัดตั้งผู้ใหญ่บ้านได้พอสมควรที่จะจัดตั้งเป็นตำบลไว้แล้ว ข้าพระพุทธเจ้าก็ได้ไปประชุม ที่ศาลาวัดพร้อมด้วยราษฎรในท้องที่นั้น เชิญผู้ใหญ่บ้านในตำบลที่ข้าพระพุทธเจ้าให้เลือกตั้งไว้แล้ว มาประชุมพร้อมกัน แล้วขอให้ผู้ใหญ่บ้านเหล่านั้นเลือกผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่ง ในหมู่ของเขาว่าใคร จะควรได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าว่าการตำบล เมื่อเขาพร้อมกันเห็นควรผู้ใดแล้ว ข้าพระพุทธเจ้าก็ออกหมายตั้งชั่วคราวให้เขาเป็นกำนัน ตำบลนั้น แล้วข้าพระพุทธเจ้าไปทำอย่างเดียวกันต่อ ๆ ไปทุกตำบล ตำบลใดที่ข้าพระพุทธเจ้า ไปจัดตั้งกำนันในวันแรกในวัดใด ข้าพระพุทธเจ้าอาราธนาพระภิกษุในวัดนั้นมาประชุมอยู่ด้วย พอใครได้รับเลือกตั้งแล้ว ก็นิมนต์ให้สวดชัยนโตให้พร"นอกจากทดลองตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านแล้ว ยังมีการศึกษาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมโดยดูสภาพท้องที่ และความเป็นอยู่ทั่วไปของประชาชนโดยสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพเสนาบดีคนแรกของกระทรวงมหาดไทย ได้เสด็จออกตรวจราชการตามหัวเมืองต่างๆ และยังทรงมอบหมายให้หลวงเทศาภิตรวิจารณ์เดินทางไปดูงานการปกครองของประเทศพม่าและมลายู หลังจากนั้นได้จัดประชุมข้าหลวงเทศาภิบาลเพื่อปรึกษาความเห็นและรับฟังข้อเท็จจริงของแต่ละท้องที่เมื่อปรากฏว่าโครงการทดลองตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนี้ประสบผลสำเร็จด้วยดี จึงได้วางรูปแบบ การปกครองระดับหมู่บ้านตำบลเรียกว่า "การปกครองท้องที่" อย่างเป็นทางการขึ้นเป็นส่วนหนึ่งในการปกครองประเทศ และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ ร.ศ.116 ขึ้นใช้บังคับทั่วประเทศ โดยประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม ร.ศ.116 (พ.ศ.2440) ข้อความและหลักเกณฑ์ส่วนใหญ่ของพระราชบัญญัตินี้ ได้ใช้เป็นหลักในการปกครองท้องที่ของประเทศไทยสืบมา นับว่าเป็นกฎหมายฉบับแรกที่ได้กำหนดการจัดระเบียบตำบลและหมู่บ้าน รวมทั้งกำหนดหน้าที่ไว้อย่างละเอียดเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจตราดูแลทุกข์สุขของราษฎรตามท้องที่ต่าง ๆ ต่างพระเนตรพระกรรณ สร้างความเป็นธรรมในการปกครองบ้านเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจุดเด่นของกฎหมายฉบับนี้ที่กำหนดให้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้านเป็นเพราะพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่จะให้ราษฎรมีโอกาสใช้สิทธิในการปกครองตนเองด้วยหลังจากที่ได้ประกาศพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ.116 มาเป็นเวลานานประมาณ 17 ปีต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 จึงได้ทรงประกาศยกเลิกและประกาศใช้ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ขึ้นใช้บังคับ

แทนและถือเป็นหลักในการจัดระเบียบการปกครองตำบล หมู่บ้าน สืบมาจนทุกวันนี้กำหนด
 ผู้ใหญ่บ้านเป็นสถาบันการปกครองของไทยมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งเราจะเห็นได้ว่าการ
 เปลี่ยนแปลงปรับปรุงแก้ไขตลอดมาซึ่งทำให้เห็นได้ว่าการพัฒนาความเจริญของกำหนด
 ผู้ใหญ่บ้านซึ่งหน้าที่หลักสำคัญก็คือการช่วยเหลือบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชนส่งผลให้
 กำหนดผู้ใหญ่บ้านยังคงเป็นสถาบันหลักทางการปกครองของไทยอย่างหนึ่งต่อไปในอนาคตใน
 ภายภาคหน้ากำหนดผู้ใหญ่บ้านเป็นตำแหน่งที่ได้รับปรับปรุงแก้ไขมาตั้งแต่ในสมัยของ
 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 เป็นตำแหน่งที่ถูกตั้งขึ้นมาเพื่อคอยดูแล
 ทุกข์สุขของประชาชนในแต่ละหมู่บ้านของประเทศไทยเพราะว่าได้รับอิทธิพลจากชาติตะวันตก
 เข้ามารุกรานจึงทำให้มีการตั้งหรือพระราชทานตำแหน่งกำหนดผู้ใหญ่บ้านขึ้นมาเพื่อดูแลทุกข์สุข
 ของประชาชนในชุมชนให้มีความสุข ขณะเดียวกันการปกครองตำแหน่งกำหนดผู้ใหญ่บ้านได้มีการ
 ปรับปรุงมาเรื่อยๆ ให้เจริญทันยุคทันสมัยกับเหตุการณ์และสถานการณ์ของประเทศไทย (กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย, 2546)

สรุปได้ว่า กำหนดผู้ใหญ่บ้านของประเทศไทยได้ถูกพอเริ่มครั้งแรกมาในสมัยรัชกาลที่ 5
 และได้มีการจัดตั้งหรือมีการเลือกตั้งขึ้นมารั้งแรกที่อำเภอบางปะอินแล้วค่อยๆมีการพัฒนามา
 เรื่อยๆ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมปรับปรุงให้ทันสมัยตามยุคตามเวลา โดยใช้สถานที่เป็นจุดศูนย์
 รวมในการประชุมผู้ใหญ่บ้านก็คือวัดวัดก็เป็นส่วนหนึ่งของการประชุมหมู่บ้านในการเลือกตั้ง
 กำหนดผู้ใหญ่บ้านในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการริเริ่มการจัดตั้งการประชุมก็ได้อาศัยวัดวาอาราม
 เป็นที่ประชุมตามกาลเวลา และได้มีการเลือกตั้งกำหนดทดลองใช้แล้วก็ดูสภาพสิ่งแวดล้อมในแต่ละ
 ตำบลนั้นว่าเป็นอย่างไรแล้วค่อยๆแก้ไขตามลำดับ รัชกาลที่ 5 ท่านได้พระราชบัญญัติการ
 ปกครองของไทยไว้เพื่อเป็นการดูแลความสงบเรียบร้อยของประชาชนเปรียบเสมือนตัวแทน
 ของพระองค์ท่านในการสอดส่องดูแลประชาชนตลอดมาจนกระทั่งใช้ตราพระราชบัญญัติ
 กฎหมายได้ 17 ปีมาจนถึงในรัชกาลที่ 6 พระองค์ท่านก็ได้ทรงยกเลิกแล้วก็ได้ตรา
 พระราชบัญญัติขึ้นมาใหม่อีกครั้งจนถึงทุกวันนี้

แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำชุมชน

ผู้นำชุมชนเป็นบุคคลที่จะต้องกล้าแสดงออกกล้านำในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับคนในชุมชนเพื่อที่คนในชุมชนจะได้ปฏิบัติตามหรือให้ความเคารพความเกรงใจในการปฏิบัติหน้าที่ในการที่เราจะต้องทำงานร่วมกับคนหมู่มากดังนั้นการพัฒนาชุมชนจึงเป็นส่วนสำคัญของการที่จะมีวุฒิการเป็นผู้นำการเป็นผู้นำที่ดีก็จะบ่งบอกถึงคุณลักษณะที่ดีถึงความเชื่อมั่นแล้วยังสร้างความมั่นใจให้กับคนในชุมชนได้เป็นอย่างดีดังนั้นการเป็นผู้นำจึงแบ่งออกได้หลายลักษณะด้วยกันไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกได้คำพูดการแสดงออกด้วยการกระทำหรือสิ่งต่างๆที่ตามการเป็นผู้นำที่เคารพยำเกรงของคนในชุมชนนั้นหมายความว่าพัฒนาจะก้าวไปสู่ความสำเร็จได้โดยง่ายเพราะว่าคนในชุมชนจะเกิดความเคารพความเลื่อมใสในการพัฒนาไม่ว่าจะทำอะไรก็ตามคนในชุมชนก็จะให้ความเคารพยำเกรงเสมอ .

การแสดงออกในการเป็นผู้นำที่ดีต้องไม่เข้าข้างใดข้างหนึ่งหรือเทียมไปทางด้านใดด้านหนึ่งต้องมีวุฒิการเป็นผู้นำต้องมีการกล้าแสดงออกการตัดสินใจอย่างเด็ดขาดการประนีประนอมการเข้าใจถึงหลักการของการเป็นผู้นำนั้นก็แบ่งออกได้หลายลักษณะดังมีนิกคิดดังต่อไปนี้

จิรพรรณ กาญจนะจิตรา กล่าวไว้ว่าประเภทของผู้นำชุมชนท้องถิ่นในหมู่บ้านต่าง ๆ นั้นอาจจะจำแนกลักษณะโครงสร้างของผู้นำออกเป็น 2 ประเภทดังต่อไปนี้

1. โครงสร้างผู้นำแบบเป็นทางการลักษณะของตำแหน่งของผู้นำที่จะต้องอยู่ในหมู่บ้านแบ่งออกเป็นได้ 2 ประเภทดังนี้

- กำนันผู้ใหญ่บ้านแพทย์ตำบล

- คณะกรรมการต่างๆของชุมชนเช่นกลุ่มการเกษตรกลุ่มชาวนากลุ่มสตรี

คณะกรรมการสภาตำบลคณะกรรมการหมู่บ้านและคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้นซึ่งตำแหน่งต่างๆได้มาจากการเลือกตั้งหรือมีการแต่งตั้งและประกาศเป็นทางการให้ทราบ

2. โครงสร้างผู้นำแบบไม่เป็นทางการผู้ที่เป้นผู้นำแบบไม่เป็นทางการในหมู่บ้านนั้นได้แก่ผู้เฒ่าผู้แก่ผู้สูงอายุคนชราพระภิกษุสามเณรผู้ที่มีชื่อเสียงผู้ที่มีฐานะมั่นคงและยังมีผู้ที่มี

ความรู้ความสามารถตลอดจนการยกย่องของคนในชุมชนนั้นๆ (จิรพรรณ กาญจนะจิตรา, 2538)

พัฒน์ บุญยรัตพันธุ์ กล่าวว่าไว้ว่า ผู้นำท้องถิ่นและผู้นำชุมชนหมายถึงผู้ที่มีลักษณะบุคลิกประกอบกับเป็นผู้ที่มีความสามารถในการพัฒนาชุมชนหรือในท้องถิ่นซึ่งแต่ละกลุ่มย่อมประกอบไปด้วยคุณลักษณะที่มีเช่นความรู้ความสามารถบุคลิกภาพหรือทักษะที่แตกต่างกันออกไปในลักษณะที่ทุกคนมีความผูกพันซึ่งกันและกันในฐานะที่เป็นหนึ่งของชุมชนจะต้องมีการยอมรับนับถือความคิดเห็นของกันและกันด้วยเหตุผลนี้เองสถานการณ์ที่บีบตัวขึ้นจึงผลักดันให้สมาชิกของกลุ่มคนกลายเป็นผู้นำย่อมเนื่องมาจากคุณลักษณะพิเศษประจำตัวอีกด้วยเช่นความซื่อสัตย์สุจริตความยุติธรรมความผูกค้อมาริและความซื่อสัตย์สุจริตความเสียสละนอกจากนี้บุคคลต่างยังต้องมีบุคลิกภาพอุปนิสัยใจคอที่สามารถเข้ากับคนในชุมชนได้เป็นอย่างดีและยังมีความเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกันกับคนในชุมชนซึ่งจะเป็นผู้ที่สามารถจูงใจคนในชุมชนได้อย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องและลงมือทำอย่างใดอย่างหนึ่งไปในทิศทางเดียวกัน (พัฒน์ บุญยรัตพันธุ์, 2517)

เอนก นาเคบุตร กล่าวว่าไว้ว่าบทบาทหน้าที่ของผู้นำชุมชนในชุมชนต่างๆหรือท้องถิ่นว่าเครือข่ายการเรียนรู้อยู่ในหมู่บ้านผู้นำท้องถิ่นจึงควรได้กำหนดทิศทางต่างๆในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้นำในที่นี้อาจเป็นทางการเช่นผู้ใหญ่บ้านกำนันครูผู้นำอาสาผู้นำสายเครือข่ายผู้ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะเข้ามาทำหน้าที่ต่างๆที่จำเป็นดังนี้

1. ผู้ประสานงานการเรียนรู้ทำหน้าที่ให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ขึ้นในหมู่บ้านและบางที่อาจจะเป็นกลุ่มผู้เรียนรู้ด้วยถ้าจะอยู่ในปัญหานั้น
2. ผู้ถ่ายทอดความรู้เปรียบเสมือนผู้นำทางปัญญาของชาวบ้านคือผู้มีประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งสูง

ผู้นำท้องถิ่นมักจะมีลักษณะความเป็นผู้มีปัญญาท้องถิ่นในตัวคือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในด้านต่างๆมีความรู้ความสามารถและยังสามารถถ่ายทอดความรู้ของตนเองไปสู่ผู้อื่นได้เป็นอย่างดีไม่ว่าจะเป็นการแนะนำอาชีพหรือเป็นการแนะนำคอยให้คำปรึกษาในด้านต่างๆเช่นการแนะนำอาชีพไม่ว่าจะเป็นการปลูกผักการเลี้ยงสัตว์ต่างๆเพื่อที่จะส่งขายยังตลาดหรือเป็นวิทยากร คอยช่วยเหลือคอยประสานงานคอยติดต่อให้กับคนในชุมชนได้อย่างดีไม่ว่าจะเป็นการพูดหรือการช่วยเหลือทางด้านวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของชุมชนตลอดจนยังคอยดูแล

สภาพความเป็นอยู่ของชุมชนในหมู่บ้านได้อย่างดีทำให้คนในชุมชนได้รับรู้ข่าวสารต่างๆจากหน่วยงานต่างๆได้ดี ที่สามารถพึ่งพาตนเองได้จะทำให้กล้าตัดสินใจแสดงออกในเรื่องต่างๆได้ดี ขณะเดียวกันทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ไปสู่คนรุ่นใหม่ได้อย่างดีการเป็นผู้นำที่ดีต้องรู้จักการที่จะคอยประสานงานคอยติดต่อคอยช่วยเหลือประชาชนไม่ว่าจะเป็นเรื่องช่วยงานของหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานเอกชนก็ตามผู้นำจะต้องรู้จักการติดต่อประสานงานคอยช่วยเหลือประชาชนในหลายๆเรื่องความรู้ความสามารถต้องสามารถเข้าถึงหน่วยงานหรือส่วนงานที่ชาวบ้านมาขอความช่วยเหลือได้ (เอนก นาคะบุตร, 2533)

สรุปได้ว่า ผู้นำชุมชนต้องมีคุณลักษณะที่ดีมีการคอยติดต่อประสานงานให้กับคนในชุมชนมีจิตใจที่มีความเสียสละอยู่ในชุมชนของตนเองไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ก็ตาม ผู้นำต้องรู้จักแบ่งเบาภาระคนในชุมชนรู้จักเสียสละความรู้ความสามารถที่มีอยู่มากกระจายให้กับคนในชุมชนได้รับรู้ได้รับฟังข่าวสารสิ่งต่างๆจากโลกภายนอกได้ดังนั้นผู้นำชุมชนต้องมีคุณลักษณะที่ดีไม่ว่าจะเป็นการประพฤติกายวาจาใจมีคุณสมบัติที่เสียสละในการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งตลอดจนมีความรู้ความสามารถในการนำสิ่งที่มีอยู่รอบตัวมาคอยช่วยเหลือคนในชุมชนได้คอยติดต่อประสานงานลดความขัดแย้งการประนีประนอมคนในชุมชนได้ดีดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าคุณลักษณะที่ดีของผู้นำจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่จะแบ่งเบาความเป็นอยู่ของคนในชุมชนได้เพื่อที่คน คนในชุมชนจะได้รับรู้สิ่งอื่นๆหรือสิ่งที่ผู้นำได้เรียนรู้มาจากโลกภายนอกแล้วนำกลับมาพัฒนาชุมชนให้ดียิ่งขึ้นไป

จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ เห็นว่าบุคคลชั้นนำหมายถึงบุคคลในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในชุมชนซึ่งมีคุณสมบัติที่ปรารถนาทุกๆไปในระดับค่อนข้างสูงเป็นพิเศษอยู่ไม่ว่าเพียงประการเดียวหรือหลายประการก็ตามบุคคลชั้นนำอาจจะเป็นผู้ที่ได้รับการนับถือนยกย่องมีทรัพย์สินหรือมีความสามารถหลายๆอย่างแตกต่างกันออกไปมีอิทธิพลมากในกลุ่มชุมชนครอบครัวทรัพย์สินความร่ำรวยสิ่งที่มีอยู่จะมากจะน้อยก็ตามคนในชุมชนหรือสังคมต่างๆหรือกลุ่มคนกลุ่มน้อยนี้ได้อาศัยความได้เปรียบดังกล่าวเข้าถึงหรือควบคุมการตัดสินใจของคนในสังคมชุมชนเอาไว้ซึ่งเป็นปัจจุบันการควบคุมอำนาจการตัดสินใจดังกล่าวก็คืออำนาจการปกครอง

จำแนกลักษณะโครงสร้างของผู้นำออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. โครงสร้างผู้นำแบบเป็นทางการลักษณะตำแหน่งของผู้นำที่มีอยู่ในหมู่บ้านแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ 1 ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านกำนันแพทย์ประจำตำบลและประเภทที่ 2 คณะกรรมการต่างๆ ของชุมชนเช่นคณะกรรมการพัฒนาชุมชนและกลุ่มชานาและยังมีคณะกรรมการตำบลเป็นต้นซึ่งตำแหน่งเหล่านี้เป็นไปโดยการเลือกตั้งแต่งตั้งและประกาศเป็นทางการให้ทราบ

2. โครงสร้างผู้นำแบบไม่เป็นทางการผู้ที่ผู้นำแบบไม่เป็นทางการในหมู่บ้านนั้นได้แก่ผู้เฒ่าผู้แก่ผู้สูงอายุหรือสมาชิกต่างๆ ที่มีความเป็นอาวุโสของครอบครัวเครือข่ายไม่ว่าจะเป็นพระภิกษุสามเณรผู้ที่มีฐานะมั่นคงความร่ำรวยมีชื่อเสียงและผู้ที่มีความรู้ความสามารถต่างๆ ตลอดจนเป็นผู้ที่ได้รับความยกย่องจากคนในชุมชนนั้นๆ (จักรกฤษณ์ นรินติผดุงการ, 2515)

สรุปได้ว่า ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นประกอบไปด้วยคุณลักษณะหลายประการไม่ว่าจะเป็นการกระทำหรือการแสดงออกก็ตามผู้นำชุมชนจะถือว่าเป็นผู้นำไม่ว่าจะทำอะไรคนในชุมชนจะต้องให้ความเคารพศรัทธาความยำเกรงดังนั้นผู้นำชุมชนจึงต้องมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาในการที่จะเป็นผู้นำได้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ก็ตามผู้นำที่ดีต้องมีคุณลักษณะที่ดีไม่คิดลำเอียงไปฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือฝ่ายของตนเองเป็นใหญ่ผู้นำชุมชนไม่ว่าจะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งก็ตามต้องมีคุณลักษณะที่ดีโดดเด่นเพื่อที่คนในชุมชนจะได้ให้ความเคารพยำเกรงศรัทธาในการกระทำในการแสดงออกความรู้ความสามารถของคนในชุมชนได้เพราะว่าผู้นำชุมชนจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับชุมชนเพื่อที่เยาวชนคนรุ่นใหม่จะได้นำไปประพฤติปฏิบัติตามและยังให้ตนเองเกิดมีอำนาจพูดอะไรคนในชุมชนก็จะรู้สึกคล้อยตามไปกับตัวเองหมดเพราะว่าผู้นำชุมชนมีการประพฤติปฏิบัติตัวที่ดีงามไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ก็ตามการพัฒนาชุมชนนั้นก็แสดงออกให้ถึงการเป็นภาวะผู้นำได้อย่างดีดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงต้องมีเสถียรภาพในการพัฒนาในการเข้าอกเข้าใจเพื่อที่ชาวบ้านหรือคนในชุมชนจะได้เกิดความเคารพยำเกรงในการปฏิบัติหน้าที่อย่างดีที่ว่าเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่การคอยประนีประนอมความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในชุมชนจะทำให้เกิดความเข้าใจของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดีบุคลิกภาพหรือกิริยาอาการวาจาใจก็เป็นส่วนหนึ่งของการเป็นผู้นำที่ดีดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงต้องรู้จักเข้าอกเข้าใจในการพัฒนาชุมชนเพื่อที่จะได้เกิดความผาสุกของคนในชุมชนได้

คุณลักษณะที่ดีของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

อาจจะกล่าวได้ว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านทุกวันนี้ย่อมมีความทันสมัยมากกว่าคนสมัยก่อน เพราะว่าคนสมัยก่อนได้เริ่มหมดยุคไปคนสมัยใหม่ก็ได้เข้ามาแทนที่กลุ่มคนรุ่นใหม่ก็เข้ามาพัฒนาประเทศชาติให้เจริญงอกงามยิ่งมากยิ่งขึ้นดังนั้นการที่ประเทศชาติได้มีความเจริญพัฒนามากยิ่งขึ้นกำนันผู้ใหญ่บ้านก็ต้องมีความพัฒนาตัวเองมีความรู้มีการศึกษามีการเฝ้าหาความรู้ที่ดีไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมหรือจากหน่วยงานของภาครัฐภาคเอกชนหรือตามวิทยุโทรทัศน์ข่าวสารไม่ว่าจะเป็นทางโลกของอินเทอร์เน็ตก็ตามดังนั้นคุณลักษณะที่ดีของกำนันผู้ใหญ่บ้านต้องคำนึงถึงผลประโยชน์และความเจริญงอกงามของคนในชุมชนมากที่สุดไม่ว่าจะเป็นความเป็นอยู่การงานอาชีพหน้าที่ของแต่ละชุมชนกำนันผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาในการสร้าง เสริมองค์ความรู้ต่างๆให้ประชาชนหรือลูกบ้านได้เข้าใจในสิ่งต่างๆในบริบทต่างๆของความเจริญดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านต้องมีความรู้มีจริยธรรมอันดีงามไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคมทางด้านวัฒนธรรมก็ตามในด้านการบริหารจะเห็นได้ว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านบางคนบางหมู่บ้านมีความรู้ถึงระดับอุดมศึกษาที่แหละเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้คนในชุมชนได้มีความรู้ความเจริญงอกงามยิ่งขึ้นไม่ว่าจะเป็นทางด้านใดด้านหนึ่งก็ตามโดยเฉพาะทางด้านวัฒนธรรมการส่งเสริมให้เยาวชนได้รู้จักคุณค่าของทางพระพุทธศาสนาการเป็นอยู่ทางประเพณีการต่อยอดสืบสานประเพณีอันดีงามของคนในชุมชนการศึกษาการขยายการค้าขายรู้หลักรัฐศาสตร์รัฐหลักภูมิศาสตร์เพื่อที่จะได้นำมาพัฒนาต่อยอดในชุมชนได้อย่างสบายการนำพาชุมชนได้อย่างสบายเพื่อที่จะให้ชุมชนของเราไปสู่ความผาสุกความเจริญงอกงามมากยิ่งขึ้นดังนั้นการที่คนเราจะได้มีความพัฒนามากยิ่งขึ้นคนในชุมชนก็ต้องการผู้นำที่ดีมีความรู้มีองค์ประกอบของการพัฒนาเพื่อที่จะได้นำพาให้ไปสู่ความผาสุกและความเจริญของคนในชุมชนต่อไปเยาวชนทุกวันนี้ค่อนข้างที่จะมีความรู้มากอย่างนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านต้องมีการพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อที่จะได้รู้เท่าทันหรือจะได้นำองค์ความรู้ที่ตัวเองได้ศึกษามาไปบอกต่อให้กับเยาวชนคนรุ่นใหม่ได้พัฒนาตามสติปัญญาของตัวเองอาจจะกล่าวได้ว่าความรู้คือสิ่งสำคัญคือสิ่งนำพาในการพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้าไปอย่างผาสุกวัฒนธรรมก็เป็นอีกส่วนหนึ่งหมู่บ้านเจริญงอกงามมากยิ่งขึ้นดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงต้องยึดหลักของพรหมวิหาร 4 เข้ามาช่วยในการพัฒนาในหมู่บ้านให้มีความเจริญงอกงามสอนกลุ่มคนรุ่นใหม่ให้รู้จักวัฒนธรรมความ

เป็นอยู่ประเพณีขนบธรรมเนียมตลอดมาของคนในชุมชนคนรุ่นหลังเพื่อที่จะได้สืบสานและต่อยอดและนำพาความสุขความเจริญงอกงามยิ่งขึ้นไป (ทิตยา สุวรรณชม, 2540)

บทวิเคราะห์

กล่าวได้ว่าการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบันหลายหมู่บ้านยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารการเข้าถึงการบริการการพัฒนาชุมชนดังนั้นการที่จะเป็นผู้นำที่ดีได้ต้องมีคุณสมบัติหลายอย่างมีความรู้ความสามารถไม่ว่าจะเป็นการติดต่อการประสานงานกับหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานเอกชนเพื่อที่จะอำนวยความสะดวกให้กับชาวบ้านดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงต้องตระหนักอยู่เสมอถึงความรู้หรือขีดความสามารถของตนเองไม่ว่าจะทางด้านใดด้านหนึ่งก็ตามเพื่อที่จะสามารถช่วยเหลือและคอยประสานงานให้ชาวบ้านหรือหน่วยงานต่างๆของรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการองค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาลได้อย่างคล่องแคล่วว่องไวโดยที่ไม่ติดขัดอะไรเลยดังนั้นการเป็นผู้นำที่ดีจะต้องมีคุณธรรมประจำใจอยู่หลายประการซึ่งเราจะเห็นผู้นำชุมชนหลายท่านหลายหมู่บ้านได้นำเอาคำสอนขององค์สัมมาสัมพุทธเจ้ามาใช้ในการบริหารการปกครองการกระจายอำนาจการช่วยเหลือการประนีประนอมกันยับยั้งสิ่งที่จะเกิดขึ้นในชุมชนให้ชุมชนเข้มแข็งต่อสู้กับสิ่งต่างๆได้ไม่ว่าจะเป็นทางด้านยาเสพติดหรือทางด้านสิ่งผิดกฎหมายที่จะเข้ามาทำร้ายคนในหมู่บ้านของเราให้เสื่อมเสียได้อย่างง่ายดายดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงหัวอกคนในชุมชนถึงจะสามารถแก้ปัญหาให้แต่ละหน่วยงานได้อย่างสบายการที่เราเข้าถึงชุมชนหรือประชาชนได้นั้นเราต้องตระหนักถึงความปลอดภัยของชาวบ้านเป็นหลักไม่ว่าอะไรจะเข้ามาเกี่ยวข้องก็ตามสิ่งใดสิ่งหนึ่งสิ่งนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบันยังขาดความรู้ความสามารถในหลายๆเรื่องดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านหรือผู้นำชุมชนจึงต้องมีการศึกษาหาความรู้ในหลายๆด้านเพื่อที่จะนำเข้ามาพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้าไปอย่างสมบูรณ์แบบไม่ว่าจะเป็นในด้านการศึกษาทางวัฒนธรรมหรือทำถนนธรรมเนียมประเพณีก็ตาม จะทำให้ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนเราก็จะสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยธรรมะด้วยจิตใจด้วยภาวะของการเป็นผู้นำที่ดีสิ่งเหล่านี้จะเป็นสิ่งคอยขัดเกลาจิตใจของตัวเองที่ยังขุนมัวอยู่ให้มีความสดใสอยู่ตลอดเวลาการที่เราได้รับความสะดวกสบายเราก็สามารถที่จะที่ขายปัญหาต่างๆในแต่ละชุมชนได้อย่างสะดวกสบายไม่ว่าปัญหานั้นจะเล็กหรือ

ใหญ่ก็ตามเราจะผ่านมันไปได้เพราะเรามีความรู้ความสามารถมีภาวะการเป็นผู้นำ (ชวงค์ฉายา บุตร, 2540)

สรุป

ในโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและการเจริญเติบโตของเทคโนโลยีขึ้นทุกวันดังนั้นไม่ว่าเราจะอยู่ในมุมใดของประเทศอื่นในส่วนใดของประเทศก็ตามเราก็จะสามารถติดต่อเชื่อมโยงกันได้อยู่ตลอดเวลาดังนั้นในการพัฒนาประเทศก็เหมือนกันย่อมต้องมีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องเข้ามาช่วยเหลือเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริหารประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองงอกงามต่อไปไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนก็ตามจะต้องพึ่งพาอาศัยเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลาดังนั้นการที่จะมีใครหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเข้ามาบริหารประเทศย่อมต้องมีความรู้ความสามารถหรือมีขีดศักยภาพในการเข้าถึงเทคโนโลยีหรือโลกปัจจุบันได้อย่างคล่องตัวหน่วยงานหนึ่งที่จะเข้าถึงชาวบ้านได้อย่างตรงจุดก็คือกำนันผู้ใหญ่บ้านดังนั้นไม่ว่าหมู่บ้านไหนก็ตามที่มีผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันที่มีความรู้ความสามารถในเทคโนโลยีหมู่บ้านนั้นก็จะเจริญงอกงามการปฏิบัติงานการทำงานของผู้ใหญ่บ้านก็เหมือนกันถ้าผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันมีความสามารถในด้านเทคโนโลยีหรือความสามารถหรือความรู้การปกครองก็就会有ความเจริญงอกงามอยู่ในหมู่บ้านนั้นๆเพราะว่าสมัยนี้เป็นโลกทัศน์ที่กว้างขวางเปิดโลกให้กว้างด้วยเทคโนโลยีผู้ใหญ่บ้านกำนันต้องมีการแสวงหาความรู้ต่างๆ เพื่อที่จะนำมาพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญงอกงามยิ่งขึ้นไม่ว่าจะเป็นด้านใดด้านหนึ่งก็ตามเพราะหน่วยงานของผู้ใหญ่บ้านเป็นหน่วยงานหนึ่งที่รองรับความช่วยเหลือของชาวบ้านหรือลูกบ้านโดยตรงเป็นส่วนหนึ่งของชาวบ้านที่จะช่วยแบ่งเบาภาระของหน่วยงานราชการไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลหรือหน่วยงานของรัฐบาลโดยตรงดังนั้นผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันต้องมีความรู้ความสามารถในทางด้านการปกครองเพื่อที่จะได้นำมาพัฒนาทำให้ชาวบ้านได้มีความสามารถได้มีความรู้ได้มีความเข้าใจถึงเรื่องต่างๆที่จะเกิดขึ้นในหมู่บ้านหรือโลกภายนอกได้อย่างสบายเพราะว่ายังมีกลุ่มคนอีกหลายกลุ่มที่ยังเข้าไม่ถึงในเรื่องของการปกครองหรือระบอบประชาธิปไตยก็ตามดังนั้น

ผู้ใหญ่บ้านต้องให้ความรู้ความสำคัญเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยหรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะเข้ามาในหมู่บ้านทำให้คนในหมู่บ้านได้มีความรู้ความเข้าใจว่าเราจะ

ทำอย่างไรถึงจะอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขการที่ผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันได้สนองนโยบายของรัฐได้สนองนโยบายของหน่วยงานราชการช่วยเหลือผ่อนคลายเป็นสิ่งต่างๆที่หน่วยงานราชการได้มอบหมายมาโดยตรงเพื่อที่จะนำมาบอกต่อให้กับชาวบ้านได้รับรู้รับฟังนี่ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่สำคัญที่กำนันผู้ใหญ่บ้านจะละเลยไม่ได้เลยดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านต้องมีความรู้ ความสามารถในการปกครองในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อที่จะนำมาพัฒนาใน หมู่บ้านเพื่อที่จะได้นำพาพัฒนาหมู่บ้านของเราให้เจริญงอกงามยิ่งขึ้นผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันต้องตระหนักถึงความ เป็นกลางถึงความซื่อสัตย์สุจริตถ้าเราได้กำนันหรือผู้ใหญ่บ้านที่ไม่ถูกต้องตามระบอบ ประชาธิปไตยตั้งแต่วันแรกเราก็จะรู้สึก ว่า ตัวเรานั้นขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้าน ต้องมีความรู้ความสามารถที่จะเป็นผู้นำที่ดีได้เพื่อที่จะได้พาลูกบ้านไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย ก็คือสามารถนำความรู้ของตัวเองไปถ่ายทอดให้กับชาวบ้านได้รับรู้รับฟังได้รู้ถึงว่าอะไรควรไม่ควร เวลาที่จะถึงเวลาเลือกตั้งหรือจะทำอะไรก็ตามกำนันผู้ใหญ่บ้านต้องมีการพัฒนาตัวเองอยู่ ตลอดเวลาต้องมีความรู้ความสามารถในการปกครองในการกระจายอำนาจในการขยาย ขอบเขตของประชาธิปไตยเพื่อที่ชาวบ้านจะได้รู้ถึงการที่เราจะปกครองอย่างไรมันก็เป็นอีกส่วน หนึ่งของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับมอบหมายมาจากหน่วยงานราชการหรือองค์กรของรัฐหรือ หน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลก็ทำให้ชาวบ้านได้รับรู้รับฟังถึงโทษภัยหรือข่าวสาร ต่างๆอย่างแท้จริงไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ก็ตามถ้าเกิดว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านไม่มีความรู้ ความสามารถอะไรเลยก็จะไม่สามารถที่จะช่วยเหลือลูกบ้านได้ดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านต้องม ีความรู้ความสามารถในหลายๆเรื่องโดยเฉพาะเรื่องการปกครองการขยายอำนาจกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปกครองความเป็นธรรมความยุติธรรมเพราะว่า ชาวบ้านแต่ละคนย่อมมีความคิดที่ไม่เหมือนกันทำให้ลูกบ้านอาจจะเกิดการทะเลาะวิวาทกันได้ การทะเลาะวิวาทกันก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่กำนันผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีบทบาทในการประนีประนอม ช่วยเหลือทำให้ลูกบ้านได้เข้าใจกันพูดคุยกันดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านก็ต้องมีความยุติธรรมมี ความโปร่งใสหรือตามหลักของอิทธิบาท 4 หรือพรหมวิหาร 4 ก็ได้เพื่อนำมาใช้ในการ บริหารงานของลูกบ้านหรือการปกครองของตนเองทำให้ลูกบ้านได้รับความยุติธรรมมากขึ้นใน การขยายอำนาจของตนเองเพื่อที่จะได้นำความรู้ความสามารถมาพัฒนาให้ชาวบ้านได้รับรู้รับ ฟังได้ไตร่ตรองถึงเหตุและผลกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นหรือสิ่งที่จะเป็นไปดังนั้นสิ่งที่ชาวบ้านคาดหวังใน ตัวผู้ใหญ่บ้านหรือ

กำนันก็คือกำนันผู้ใหญ่บ้านต้องมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาชุมชนในการตอบสนองความต้องการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนได้เพื่อที่จะได้นำพาให้ประชาชนได้รับรู้ถึงข่าวสารหรือการปฏิบัติงานของประชาชนได้หน่วยงานของภาครัฐหรือหน่วยงานของกระทรวงมหาดไทยก็จะเป็นหน่วยงานกลางที่จะมอบหมายงานให้กำนันผู้ใหญ่บ้านได้มาสนองต่อโครงการต่างๆที่ว่าจะเป็นโครงการเล็กโครงการใหญ่ฝนตกน้ำท่วมก็ตามเกิดความยุติธรรมในสังคมและสิ่งแวดล้อมได้มากยิ่งขึ้นกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงต้องเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญเพื่อที่จะได้นำพาให้ชาวบ้านได้รับรู้รับฟังถึงข้อสงสัยต่างๆเพื่อที่จะได้แบ่งเบาภาระของหน่วยงานราชการไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลหน่วยงานเทศบาลหรืองานราชการที่มอบหมายงานออกมากำนันผู้ใหญ่บ้านยังเป็นส่วนหนึ่งของการปกครองการกระจายอำนาจของภาครัฐอย่างแท้จริงไม่ว่าจะเป็นการนำสิ่งที่หน่วยงานราชการมอบหมายงานมาแล้วก็มาบอกต่อให้กับชาวบ้านได้รับรู้รับฟังการบริหารงานของการปกครอง

การกระจายอำนาจถ้าเกิดว่าผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันไม่มีความรู้ความรับผิดชอบอะไรเลยไม่สามารถนำพาให้ชาวบ้านไปสู่ความเจริญงอกงามได้ก็ไม่สมควรที่จะเป็นกำนันผู้ใหญ่บ้านต่อไปดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงต้องมีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญในศตวรรษหน้าหรือในอนาคตต้องมีความรู้ความสามารถเพื่อที่จะได้นำพาในสิ่งที่ชาวบ้านต้องการให้ได้มากที่สุดแต่ถ้าเราได้ผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันที่ไม่มีความรู้อะไรเลยชาวบ้านก็จะไม่ได้รับรู้รับฟังหรือไม่สามารถตอบปัญหาให้กับชาวบ้านได้ไม่สามารถนำพาให้ชาวบ้านไปสู่ความเจริญงอกงามได้นี้ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญของการพัฒนาชุมชนของการพัฒนาองค์กรต่างๆดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงต้องมีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆในด้านการปกครองในด้านการกระจายอำนาจในด้านการประชาสัมพันธ์การเป็นภาวะผู้นำที่ดีว่าควรนำก็มีหลายอย่างแตกต่างกันออกไปดังนั้นผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันต้องมีความรู้ความสามารถเพื่อที่จะได้นำพาให้กับชาวบ้านได้ไปสู่เป้าหมายอย่างแท้จริงเพราะว่าทุกวันนี้ในสังคมไทยมีแต่การเอาเปรียบกันกำนันผู้ใหญ่บ้านก็เข้ามามีบทบาทเป็นส่วนหนึ่งของสังคมของคนในชุมชนเพื่อที่จะได้นำพาให้ลูกบ้านได้ไปสู่จุดหมายได้การแสวงหาหรือการกระจายอำนาจของการเป็นผู้นำที่ดีการเป็นผู้ตามที่ดีควรต้องรู้จักแบ่งเบาแบ่งรับแบ่งสู้เพื่อที่จะได้งานออกมาที่สมบูรณ์แบบไม่ว่าจะเป็นไปทางด้านใดด้านหนึ่งก็ตามการรับรู้รับฟังความต้องการของชาวบ้านการช่วยเหลือชาวบ้านได้อย่างตรงจุด

เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของชาวบ้านและรับรู้รับฟังปัญหาตลอดจนแก้ปัญหาต่างๆในชุมชนได้ดังนั้นผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันต้องรู้จักการขนขวายหาความรู้ในด้านต่างๆเพื่อที่จะนำพาชาวบ้านไปสู่ความสงบสุขร่มเย็นไปสู่ความเจริญงอกงามได้อย่างแท้จริงผู้ใหญ่บ้านกำนันต้องเข้าอกเข้าใจกันอยู่ตลอดเวลาต้องเป็นจุดศูนย์กลางของคนในชุมชนเพื่อที่จะได้รับรู้รับฟังเหตุและผลของคนในชุมชนได้ดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงต้องเป็นส่วนหนึ่งของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้ประชาชนได้แก้ปัญหา รับฟังเหตุผลของแต่ละชุมชนแต่ละหมู่บ้านแต่ละหลังคาเรือน เพราะว่าคนในชุมชนมีความต้องการที่แตกต่างกันออกไปการแก้ปัญหาที่แก้ปัญหากันแตกต่างกันออกไปเช่นนั้นการรับรู้รับฟังเหตุผลของคนในชุมชนก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญที่กำนันผู้ใหญ่บ้านจะต้องรับฟังและเข้าไปแก้ปัญหาคำมาหาหาการช่วยเหลือการประนีประนอมการให้ความรู้ความสามารถของแต่ละฝ่ายได้อย่างถูกต้องได้อย่างรวดเร็วดังนั้นกำนันและผู้ใหญ่บ้านต้องมีศักยภาพหรือมีภาวะการเป็นผู้นำที่ดีเพื่อที่ชาวบ้านจะได้เคารพศรัทธาเลื่อมใสในการกระทำปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องตามที่ได้รับมอบหมายมาและยังต้องมีคุณธรรมใฝ่รู้เพื่อที่จะได้นำมาพัฒนาในหมู่บ้านของตนเองได้อย่างสะดวกสบายการที่เรามีผู้นำหรือมีผู้บังคับบัญชาที่ดีนั้นก็หมายความว่าชาวบ้านได้รับความสบายอกสบายใจเชื่อมั่นในตัวผู้นำเชื่อว่าเราจะต้องประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาแต่ละอย่างแต่ละด้านได้อย่างคล่องแคล่วว่องไวการแก้ปัญหาของกำนันผู้ใหญ่บ้านนี้ก็เป็นอีกบทบาทหนึ่งที่จะช่วยลดภาระแบ่งเบาภาระของหน่วยงานราชการเพื่อที่หน่วยงานราชการจะได้ไม่ต้องมาลงงานเองจะกล่าวได้ว่าการเป็นผู้นำที่ดีต้องตระหนักถึงความอ่อนน้อมถ่อมตนไม่มักใหญ่ใฝ่สูงไม่ดูถูกดูแคลนลูกน้องผู้บังคับบัญชา

เพราะการเป็นผู้นำที่ดีจะต้องได้รับความเลื่อมใสศรัทธาจากผู้ใต้บังคับบัญชาดังนั้นกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงต้องใกล้ชิดกับประชาชนไม่ดูถูกดูแคลนประชาชนให้ความช่วยเหลือประชาชนอย่างถูกต้องตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้และยังต้องศึกษาหาความรู้ใส่ความรู้ในรายด้านออกแบบแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ชาวบ้านได้ร้องทุกข์ร้องเรียนและจะได้แก้ปัญหาได้อย่างทันท่วงที่ไม่ติดขัดในเรื่องใดดังนั้นการเป็นผู้นำที่ดีต้องมีความคิดมีหัวก้าวหน้ามีความคิดที่จะแสวงหาการที่จะให้สิ่งต่างๆผ่านไปได้ด้วยดีไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่ดีหรือไม่ดีการที่คนเราจะแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งต้องตีตรองไตร่ตรองแล้วก็ใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหาไม่ว่าเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ก็ตามเพราะว่าปัญหาทุกปัญหาแก้ไขได้ด้วยสติปัญญาดังนั้นการใช้

พระพุทธศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา ก็ถือว่าเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ดีของผู้นำชุมชน การที่การที่เราจะแก้ปัญหอะไรก็ตามปัญหาทุกปัญหาก็ผ่านไปได้ด้วยการที่เรามีสติมี ภาวะการเป็นผู้นำที่ดีตั้งนั้นก้านันหรือผู้ใหญ่บ้านในยุคใหม่ต้องฉลาดคิดฉลาดทำฉลาดในการ แก้ปัญหาเท่าทันเหตุการณ์กับปัญหากับสิ่งที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ก็ตาม เพราะปัญหาแต่ละปัญหาย่อมแก้ได้ด้วยสติปัญญาการที่จะเป็นผู้นำที่ดีได้ในสมัยสังคมทุกวันนี้ ผู้นำจะต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเองต่อครอบครัวต่อสังคมให้มากรู้จักเสียสละ ตนเองไม่ว่าเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ปัญหาเล็กหรือปัญหาใหญ่อย่อมแก้ได้ทุกปัญหากถ้ารู้จักคำว่า เสียสละไม่ว่าจะเกิดปัญหอะไรจะตามมากก็ตามทุกสิ่งทุกอย่างย่อมแก้ได้ตั้งนั้นการที่เราจะเลือก ใครสักคนใดคนหนึ่งมาเป็นผู้ใหญ่บ้านหรือก้านันเราต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบของคนที่เป็นผู้นำรู้จักที่จะขวนขวายหาความรู้หรือความสามารถที่จะมาสอน

คนในหมู่บ้านได้ผู้นำสมัยทุกวันนี้ไม่ค่อยจะเสียสละตั้งนั้นผู้นำในโลกต่อไปต้องเป็น ผู้นำที่รู้จักเสียสละตนเองต่อครอบครัวต่อสังคมให้มากการน้อมนำเอาพุทธศาสนามาใช้ในการ บริหารในการปกครองก็จะช่วยได้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ก็ตามรู้จักใช้สติปัญญา แก้ปัญหาดังนั้นการที่ผู้ใหญ่บ้านหรือก้านันจะพัฒนาชุมชนได้ดีผู้ใหญ่บ้านต้องมีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ต่อสังคมก้านันก็เหมือนกันไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ไม่ว่าปัญหอะไรก็ต้อง รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนค่อยๆแก้ปัญหปะนีปะนอมทั้งสองฝ่ายเพราะว่าก้านันผู้ใหญ่บ้านรับงาน หน้าที่มาจากหน่วยงานราชการองค์การบริหารส่วนตำบลบางเทศบาลต่างๆก้านันผู้ใหญ่บ้านจึง ต้องมีการพัฒนาตัวเองให้มีความรู้ความก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลาจึงที่จะสามารถลงต่อ หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนที่จะมาช่วยในงานของตนและยังต้องพัฒนาชุมชนให้เจริญรุ่งเรือง ต่อไปในภายภาคหน้าเราจะเห็นได้ว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาหลายปีเราได้มีการพัฒนาให้ ก้านันผู้ใหญ่บ้านได้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาชุมชนในการเป็นภาวะผู้นำไม่ว่าจะเป็น การแสดงออกการให้ความรู้เกี่ยวกับชุมชนการช่วยเหลือการประนีประนอมความขัดแย้งใน ชุมชนได้ตลอดระยะเวลาหลายปีก้านันผู้ใหญ่บ้านเป็นส่วนหนึ่งของความเจริญรุ่งเรืองในชุมชน ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่าการพัฒนาชุมชนส่วนใหญ่ก็มาจากผู้นำชุมชนนั่นก็คือก้านันผู้ใหญ่บ้านเป็น หน่วยงานหรือตำแหน่งที่คอยช่วยเหลือประสานงานติดต่อกลับทางราชการเพื่อที่จะได้นำ ความรู้ความสามารถมาคอยแนะนำให้กับชาวบ้านได้อย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย. (2546) บทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านในการทำสงครามกับยาเสพติด.วารสาร อส, 44(3), 58- 62.
- ดำรง สุนทรศารทูล. (2534) การปกครองไทย. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ. (2546) บทบาทอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านและการปกครองท้องที่. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ. (2515). บุคคลชั้นนำโครงสร้างแห่งอำนาจและการเมืองในชุมชนไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- จิรพรรณ กาญจนะจิตรา. (2538). การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายตำราและอุปกรณ์การศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พัฒน์ บุญยรัตพันธุ์. (2517). การสร้างพลังชุมชนโดยกระบวนการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช,
- ชูวงศ์ ฉายาบุตร. (สิงหาคม 2540). กำนันผู้ใหญ่บ้านกับสังคมไทย, 92(8), 8.
- ทิตยา สุวรรณชนก. (2540). ความคาดหวังบทบาทของพัฒนาองค์กรคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- เอนก นาคะบุตร. (2533). ระบบและรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ในชนบท. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมู่บ้าน.
- พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์ Pongawut Rachjun. (2020). ศักยภาพ บทบาท และอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบัน ประวัติและความเป็นมาของกำนันผู้ใหญ่บ้าน. เรียกใช้เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2565 จาก <https://www.gotoknow.org/posts/189543>
- มาร์โค เจริญใจ. (2554) ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนต่อความคิดเห็นประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอบัวใหญ่จังหวัดนครราชสีมา. ในสารนิพนธ์ สาขารัฐศาสตร์การปกครอง. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.

รพีพรรณ อนันต์เอื้อ. (2551). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้าน:

ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอจตุรพิธาน จังหวัดร้อยเอ็ด. ในสารนิพนธ์ สาขารัฐศาสตร์
การปกครอง. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

เกรียงไกร จันนา.(2553). บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในกระบวนการประชาธิปไตย.ในสาร
นิพนธ์ รัฐศาสตร์การปกครอง. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.